

Rámec finančných kompetencií ES/OECD a Medzinárodnej siete pre finančné vzdelávanie (INFE) pre dospelých

Vysvetlivky

Modrou farbou: návrhy kompetencií, ktoré odkazujú na digitálne financie a digitálne poskytovanie finančných informácií, vzdelávania a poradenstva

Zelenou farbou: návrhy kompetencií, ktoré odkazujú na udržateľné financovanie

Kurzívou: pojmy vymedzené v slovníku

1. Peniaze a transakcie

Téma	Informovanosť, vedomosti a porozumenie	Zručnosti a správanie	Sebaistota, motivácia a postoje
1.1. Peniaze a meny	<p>Formy a použitie peňazí</p> <p>1. Uvedomuje si, že peniaze môžu mať rôzne formy</p> <p>2. Rozumie významu zákonného platidla</p>	<p>3. Dokáže bezpečne používať a uchovávať peniaze vo všetkých ich formách</p> <p>4. Pri výbere formy peňazí, ktorú použije, berie do úvahy relatívne výhody a nevýhody rôznych foriem peňazí</p>	<p>5. Má motiváciu získavať informácie o rôznych formách peňazí</p> <p>6. S istotou používa rôzne formy peňazí</p>
	<p>Bankovky a mince</p> <p>7. Vie, ako identifikovať pravé bankovky a mince</p> <p>8. Uvedomuje si, že meny alebo špecifické bankovky a mince sa môžu časom stať ako oficiálne peniaze/platobné prostriedky zastaranými</p>	<p>9. Prijíma vhodné opatrenia, ak sa bankovky alebo mince považujú za sfalšované</p> <p>10. Vymieňa zastarané bankovky a mince za nové v lehote stanovenej pre takúto výmenu</p>	<p>11. Má vybudovaný správny postoj pri konfrontácii so sfalšovanými peniazmi</p>

	<p>Devízy</p> <p>Vie,</p> <p>12. ako použiť výmenné kurzy na konverziu mien</p> <p>13. že transakčné poplatky, provízie a výmenné kurzy sa líšia v závislosti od času a poskytovateľov</p> <p>14. Rozumie vplyvu rôznych výmenných kurzov na remitencie, zahraničné cestovanie alebo zahraničné nákupy</p> <p>15. Uvedomuje si existenciu nástrojov na konverziu mien</p>	<p>16. Dokáže konvertovať ceny vyjadrené v rôznych menách</p> <p>17. Zohľadňuje poplatky a výmenný kurz pri rozhodovaní o tom, ako poukázať alebo vymieňať peniaze</p>	<p>18. S istotou vybavuje transakcie v rôznych menách</p> <p>19. Pri hľadaní najlepšej cenovej ponuky porovnáva výmenné kurzy od rôznych poskytovateľov</p>
<p>1.2. Príjem</p>	<p>Zdroje príjmov</p> <p>20. Vie o zdrojoch príjmov zo zárobkovej činnosti a príjmov z inej ako zárobkovej činnosti vrátane dostupných štátnych dávok a požiadaviek na ich prijímanie</p> <p>21. Rozumie, prečo môže čistý príjem jednotlivca kolísať</p> <p>22. Dokáže identifikovať legálne spôsoby zvýšenia príjmu</p>	<p>24. Priznáva daňovým orgánom všetky zdroje príjmov</p>	<p>25. Dokáže v prípade potreby bez ťažkostí diskutovať s ostatnými o príjmoch</p>

	<p>23. Rozumie, ako majetok alebo investície môžu predstavovať zdroj príjmu</p>		
	<p>Výplatné pásky a výkazy príjmov</p> <p>Rozumie</p> <p>26. zápisom na výplatnej páske a vo výkaze príjmov</p> <p>27. spôsobu, ako získať prístup k relevantným informáciám týkajúcim sa príjmu osoby, uchovávať ich a sledovať ich</p> <p>28. rozdielu medzi hrubým a čistým príjmom</p> <p>29. Rozumie, že niektoré automatické zrážky z platu môžu byť vyčlenené na budovanie majetku/poskytovanie práv alebo úhradu výdavkov</p>	<p>Kontroluje</p> <p>30. výplatné pásky a výkazy príjmov a odkladá si ich, aby do nich mohol(-la) v budúcnosti nahliadnuť</p> <p>31. skutočný príjem oproti očakávanému príjmu a snaží sa analyzovať, prečo sa môžu líšiť</p> <p>32. Pri rozhodovaní podľa potreby používa hrubý alebo čistý príjem</p> <p>33. Pri porovnávaní súčasného príjmu s alternatívami zohľadňuje balík všetkých platieb vrátane prípadných príspevkov na sporenie alebo poistenie</p>	
	<p>Potreby v oblasti príjmu</p> <p>34. Rozumie, že výdavky by v ideálnom prípade nemali presiahnuť príjem</p>	<p>36. Posudzuje súčasné potreby v oblasti príjmu a hľadá spôsoby, ako získať dostatočný príjem na pokrytie týchto potrieb</p> <p>37. Realisticky posudzuje očakávaný príjem</p>	<p>39. Má motiváciu nájsť spôsob, ako vytvoriť dostatočný príjem na zachovanie súčasnej a budúcej životnej úrovne</p>

	<p>35. Uvedomuje si, že na dôchodku je dôležité mať dostatočný príjem</p>	<p>38. Odkladá si časť príjmu na dôchodok</p>	
	<p>Vplyv kariérnej dráhy na príjem</p> <p>40. Uvedomuje si, že rôzne profesie a rôzna kariérna dráha vrátane podnikania sú spojené s rôznymi úrovňami príjmu v priebehu času</p>	<p>41. Podniká praktické kroky s cieľom budovať si určitú kariéru alebo rozvíjať podnikateľský nápad, ak je to relevantné</p>	<p>42. S istotou si buduje vybranú kariéru alebo rozvíja podnikateľský plán a zvažuje zmenu pracovného miesta, ak je to relevantné</p>
<p>1.3. Ceny, nákupy a platby</p>	<p>Ceny</p> <p>Vie,</p> <p>43. ako vypočítať a interpretovať zmysluplné jednotkové ceny nákupov, ak je to relevantné</p> <p>44. že rovnaké tovary alebo služby môžu byť ocenené odlišne, a to v závislosti od rôznych faktorov, akými sú predajca, miesto alebo čas nákupu</p> <p>45. že kúpna sila peňazí sa môže časom meniť v dôsledku inflácie</p> <p>46. že cena nie je jediným relevantným kritériom na kúpu konkrétneho produktu a že záleží aj na kvalite a obchodných podmienkach</p>	<p>50. Vypočítava alebo odhaduje konečnú cenu tovaru alebo služby</p> <p>51. Hľadá spôsoby, ako riadiť vplyv inflácie na držané peniaze</p> <p>52. Snaží sa nakupovať tovar a služby za primeranú cenu</p>	<p>53. S istotou dohaduje spravodlivú cenu</p>

	<p>47. že skutočné náklady na tovar alebo službu môžu závisieť od faktorov, akými sú dane, výmenné kurzy, prepravné náklady a clá (v prípade objednávok z krajín mimo EÚ)</p> <p>48. ako vypočítať konečnú spotrebiteľskú cenu, ak to nie je uvedené na cenovke položky</p> <p>49. <i>Vie, že pri nákupe produktov online sa cena rovnakého tovaru alebo služieb môže líšiť okrem iného podľa prezeraného webového sídla alebo histórie prehliadania, uplatňovaných prepravných podmienok alebo miesta, odkiaľ sa nákup uskutočňuje</i></p>		
	<p>Porovnanie ceny</p> <p>54. Rozumie, že informácie získané prostredníctvom nástrojov na porovnávanie cien dostupných online môžu byť neúplné, nepresné alebo čiastočné</p>	<p>55. Porovnáva ceny podobného tovaru predávaného prostredníctvom rôznych kanálov (vrátane kamenných a online poskytovateľov)</p> <p>56. Dokáže používať spoľahlivé online nástroje na porovnanie, prostredníctvom ktorých sa porovnáva cena, kvalita a obchodné podmienky týkajúce sa tovaru a služieb, ak sú tieto nástroje k dispozícii</p>	<p>57. <i>S istotou prijíma rozhodnutia na základe informácií zo spoľahlivých (online) nástrojov na porovnanie cien vyvinutých <i>nestrannými</i> poskytovateľmi</i></p>

	<p>Nákupy</p> <p>58. Rozumie, že peniaze vynaložené na nákup určitého tovaru alebo služby už nie sú k dispozícii na niečo iné (konceptia alternatívnych nákladov)</p> <p>59. Rozumie, že nezvratné náklady vynaložené v minulosti by nemali ovplyvniť rozhodnutia o kúpe v súčasnosti (uplatňovanie koncepcie utopených nákladov)</p> <p>60. Vie, že môžu existovať náhrady za produkty, ktoré v niektorých prípadoch zahŕňajú použité alebo renovované produkty, a za služby, ktoré môžu stáť menej ako pôvodne určené služby</p> <p>61. Vie, že môžu existovať doplnkové produkty a služby potrebné na používanie určitých produktov alebo služieb</p> <p>62. Pozná uplatniteľné práva spotrebiteľa pri nakupovaní, a to najmä online (t. j. politiky vrátenia tovaru, zverejňovanie informácií)</p> <p>Uznáva,</p> <p>63. že reklamy, špeciálne ponuky a médiá môžu mať silný vplyv na vnímanú potrebu konkrétnych nákupov</p>	<p>64. Berie do úvahy celkovú hodnotu alebo užitočnosť potenciálneho nákupu, ako aj jeho cenu</p> <p>65. Ak je to relevantné a stanovené v právnych predpisoch, vráti nákupy uskutočnené online alebo prostredníctvom iných druhov predaja na diaľku v lehote stanovenej zákonom na vrátenie celej sumy</p> <p>66. Vytvára stratégie na zabránenie nadmernému mňňaniu, impulzívnemu nakupovaniu a iným neúmyselným dôsledkom reklamy a sociálneho tlaku alebo na ich minimalizovanie</p> <p>67. Podniká kroky na uskutočňovanie informovaných nákupov</p> <p>68. Zvažuje udržateľné alternatívy k novým nákupom, ako je opätovné použitie a recyklácia</p>	<p>S istotou</p> <p>69. využíva právo na vrátenie tovaru alebo služieb kúpených online alebo prostredníctvom iných druhov predaja na diaľku v lehote stanovenej zákonom na vrátenie celej sumy, ak je to relevantné a stanovené v právnych predpisoch</p> <p>70. odmieta predajnú ponuku, ktorá je neuspokojivá alebo nežiaduca, a to vrátane online ponúk (t. j. vyskakovacie okná, online reklamy)</p> <p>71. odoláva tlaku na vykonanie neplánovaného nákupu</p>
--	--	--	---

	<p>Platobné metódy a prevod peňazí</p> <p>72. Rozumie rozdielu medzi rôznymi platobnými metódami a vie, ako ich bezpečne používať (napr. debetná alebo kreditná karta, služby online prevodu, bankový prevod na retailový účet, mobilná/digitálna peňaženka, okamžitá platba)</p> <p>73. Vie, ako posúdiť potenciálne riziká a výhody rôznych platobných metód</p> <p>74. Uvedomuje si, že niektoré platobné metódy sú formou požičiavania, a rozumie, ako to ovplyvní celkovú zaplatenú cenu a že rôzne druhy transakcií majú rôzne dôsledky na peňažný tok</p> <p>75. Pozná základné pravidlá boja proti praniu špinavých peňazí, pokiaľ ide o používanie hotovosti a platieb, a dodržiava ich</p> <p>Uvedomuje si,</p> <p>76. že v EÚ existuje právo na <i>platobný účet so základnými funkciami</i> bez ohľadu na miesto pobytu alebo finančnú situáciu osoby</p> <p>77. že pravidlá EÚ umožňujú spotrebiteľom otvárať a meniť bankové účty kdekoľvek v EÚ</p>	<p>80. Používa vhodné metódy a technológie na uskutočňovanie platieb, pričom zohľadňuje celkové náklady, riziko a osobné pohodlie v súvislosti so zvolenou metódou</p> <p>81. Dokáže vykonávať online platby pomocou rôznych platobných nástrojov v súlade s opatreniami digitálnej bezpečnosti</p> <p>82. V prípade oprávnenosti podniká kroky na používanie <i>platobného účtu so základnými funkciami</i></p> <p>83. Podniká kroky na používanie platobného účtu, ktorý vyhovuje individuálnym potrebám a požiadavkám</p>	<p>84. Má motiváciu dozvedieť sa o rôznych platobných metódach a metódach prevodu</p> <p>85. S istotou používa rôzne platobné metódy a metódy prevodu a vyberá si najlepšie spôsoby prevodu peňazí, pričom berie do úvahy náklady a riziká</p> <p>86. V prípade oprávnenosti s istotou žiada o otvorenie <i>platobného účtu so základnými funkciami</i></p>
--	---	--	---

	<p>78. že tradičné a online úverové inštitúcie môžu ponúkať <i>platobný účet so základnými funkciami</i></p> <p>79. že existuje rýchly postup pre spotrebiteľov, ktorí si chcú zmeniť banku, v ktorej majú vedený účet, za inú banku</p>		
	<p>Kontrola a sledovanie platieb a nákupov</p> <p>87. Rozumie, že pri platbách a nákupoch je možné urobiť chyby, a vie, ako ich spozorovať na faktúrach, účtoch a príjmových dokladoch</p> <p>88. Vie, že niektoré príjmové doklady by sa mali uchovávať ako dôkaz o kúpe</p>	<p>89. V príslušných prípadoch kontroluje platobné údaje, príjmové doklady a výdavok, faktúry a účty</p> <p>90. Požaduje príjmový doklad, ak nebol poskytnutý, a uchováva príjmové doklady a iné relevantné dokumenty týkajúce sa dôležitých nákupov</p> <p>91. Sleduje všetky vyplatené alebo vynaložené sumy</p>	<p>92. S istotou vykonáva dvojitú kontrolu, keď sa zdá, že došlo k chybe pri platbe alebo nákupe, a s istotou koná, ak sa chyba potvrdí</p>
	<p>Dôsledky nákupov</p> <p>93. Vie, že niektoré nákupy môžu viesť k vzniku priebežných nákladov, ako je údržba alebo skladovanie</p> <p>94. Uvedomuje si, kedy sa predplatné skončí a či sa automaticky obnoví</p>	<p>95. Zohľadňuje dlhodobé dôsledky predplatného a iných nákupov, ktoré si vyžadujú opakované platby</p> <p>96. Prijíma informované rozhodnutie o celkovom vplyve možností týkajúcich sa rozloženia platieb v priebehu času</p>	<p>99. S istotou uplatňuje vedomosti o faktoroch, akými sú inflácia a výmenné kurzy, pri rozhodovaní o tom, či oddialiť nákup</p>

		<p>97. Vykonáva všetky priebežné platby podľa dohody</p> <p>98. Prijíma informované rozhodnutie o tom, či uskutočniť veľké nákupy okamžite alebo v budúcnosti</p>	
	<p>Aspekty udržateľnosti cien a nákupov</p> <p>100. Uvedomuje si, že zakúpený tovar alebo služby môžu mať rôzne environmentálne a sociálne vplyvy</p>	<p>101. Pri rozhodovaní o kúpe tovaru alebo služby zohľadňuje environmentálne a sociálne preferencie a preferencie v oblasti riadenia</p>	<p>102. Má motiváciu dozvedieť sa viac o pôvode, výrobných podmienkach, environmentálnych a sociálnych vplyvoch tovaru alebo služby, ak je to relevantné, ako aj o výkone riadenia spoločnosti, ktorá daný tovar alebo službu ponúka</p> <p>103. V príslušných prípadoch má motiváciu spochybniť informácie o environmentálnych a sociálnych vplyvoch a výkone riadenia, ktoré zverejnil predávajúci</p>
<p>1.4. Finančné záznamy a zmluvy</p>	<p>Porozumenie zmluvám a ich podpisovanie</p> <p>104. Rozumie právnym dôsledkom podpísania zmluvy alebo súhlasu s podmienkami pri kúpe aktíva, produktu alebo služby</p>	<p>106. Ak to vyhovuje, podpisuje zmluvy v papierovej forme alebo v príslušných prípadoch v elektronickej forme</p>	

	<p>105. Rozumie, že <i>elektronický podpis</i> môže mať rovnakú právnu váhu ako osobný podpis</p>	<p>107. Kontroluje finančné záznamy a zmluvy pred ich podaním riadnym a prístupným spôsobom</p>	<p>108. V prípade potreby má ochotu požiadať o radu pred podpísaním zmluvy v papierovej forme alebo v príslušných prípadoch v elektronickej forme</p>
	<p>Finančné záznamy</p> <p>109. Uvedomuje si dôležitosť uchovávanía určitých dokumentov na mieste, na ktorom ich v prípade potreby môže nájsť</p> <p>110. V prípade dokumentov v elektronickej formáte si uvedomuje existenciu cloudového úložiska a dôsledkov uchovávanía dokumentov na cloudových úložných zariadeniach (napr. vplyv na bezpečnosť a náklady)</p>	<p>111. V prípade potreby dokáže získať dokumenty, a to aj vtedy, keď sú uložené na cloudových úložných zariadeniach</p> <p>112. Pýta sa na nejasnosti týkajúce sa finančných záznamov a zmlúv a žiada o opravu akýchkoľvek chýb</p> <p>113. Žiada o finančné záznamy a písomné zmluvy, ak nie sú poskytnuté</p> <p>114. Uchováva viaceré zálohy finančných záznamov, a to aj v elektronickej formáte</p>	

2. Plánovanie a riadenie financií

Téma	Informovanosť, vedomosti a porozumenie	Zručnosti a správanie	Sebaistota, motivácia a postoje
2.1. Zostavovanie rozpočtu	Monitorovanie príjmov a výdavkov 115.Uvedomuje si, že najnovšie transakcie sa ešte nemuseli zohľadniť v poslednom prezeranom finančnom výkaze	116.Pravidelne sleduje výdavky a náklady 117.Rozlišuje medzi stálymi a variabilnými nákladmi 118.Základným výdavkom pripisuje vyššiu prioritu ako diskrečným výdavkom 119.Všetky príjmy a výdavky z podnikania si vedie oddelene od príjmov a výdavkov domácnosti	

	<p>Tvorba rozpočtu</p> <p>120. Vie, čo je to rozpočet, ako ho vytvoriť a prečo je to prospešné</p> <p>121. Pozná spoľahlivé nástroje na tvorbu rozpočtu vyvinuté <i>nestrannými</i> poskytovateľmi vrátane mobilných aplikácií a iných digitálnych nástrojov a služieb na tvorbu rozpočtu</p> <p>122. Rozumie, prečo je pri tvorbe rozpočtu dôležité zohľadniť strednodobé a dlhodobejšie hľadiská</p>	<p>123. Identifikuje „potreby“ a „želania“ a stanovuje priority podľa potreby</p> <p>124. Vytvára pravidelný rozpočet na plánovanie príjmov, úspor a výdavkov s použitím vhodných nástrojov, ak sú k dispozícii</p> <p>125. Pravidelne používa spoľahlivé nástroje na tvorbu rozpočtu vrátane mobilných aplikácií alebo iných digitálnych nástrojov, ktoré vyvinuli <i>nestranní</i> poskytovatelia</p>	<p>126. Má motiváciu vytvoriť a dodržiavať rozpočet ako stratégiu na udržanie alebo zlepšenie finančnej situácie</p> <p>127. Má motiváciu zvážiť celkový rozpočet pri prijímaní rozhodnutí o výdavkoch</p> <p>128. Pri tvorbe rozpočtu má motiváciu nezohľadňovať len súčasné potreby a želania s cieľom pripraviť sa na dlhodobejšie požiadavky</p> <p>129. V prípade potreby rozpočet s istotou upravuje</p>
--	---	---	--

<p>2.2. Riadenie príjmov a výdavkov</p>	<p>Základy riadenia príjmov a výdavkov</p> <p>130. Rozumie, prečo je okrem monitorovania príjmov a výdavkov dôležité aktívne hospodáriť s peniazmi</p> <p>131. Uvedomuje si, že rodinné, komunitné a sociálno-kultúrne hodnoty a zvyky môžu ovplyvniť spôsob, akým ľudia hospodária s peniazmi</p>	<p>132. Porovnáva skutočné výdavky so sumami naplánovanými v rozpočte a v prípade potreby upravuje rozpočet alebo výdavky</p> <p>133. Hľadá spôsoby, ako podľa potreby upraviť príjmy alebo výdavky, pričom berie do úvahy príležitostné výdavky, ako sú dary, príspevky alebo dovolenky</p>	<p>134. S istotou prijíma nezávislé rozhodnutia o príjmoch a výdavkoch</p> <p>135. S istotou si stanovuje osobné priority, pokiaľ ide o základné a diskrečné výdavky</p> <p>136. Prijíma zodpovednosť za hospodárenie s vlastnými financiami, a prípadne financiami domácnosti</p> <p>137. Dokáže bez ťažkostí diskutovať o plánovaní a riadení financií s partnerom alebo partnerkou</p> <p>138. S istotou koná v mene iných s cieľom riadiť ich finančné záležitosti, ak za to preberá právnu zodpovednosť</p>
--	---	--	--

	<p>Riadenie nepravidelných a neočakávaných príjmov a výdavkov</p> <p>Rozumie</p> <p>139. tomu, že rôzne etapy života a konkrétne osobné udalosti alebo udalosti v domácnosti môžu ovplyvniť príjmy a výdavky</p> <p>140. významu aktívneho plánovania príležitostných nepravidelných výdavkov</p> <p>141. možnostiam úhrady neočakávaných výdavkov</p> <p>142. Vie, koľko peňazí by bolo potrebných na pokrytie výdavkov v prípade straty príjmu</p>	<p>143. Hľadá spôsoby, ako podľa potreby upraviť príjmy alebo výdavky, pričom berie do úvahy nepravidelné výdavky a možné kolísanie príjmov</p> <p>144. Dokáže identifikovať a vybrať najlepšiu možnosť na úhradu neočakávaných výdavkov</p> <p>145. Prijíma informované rozhodnutia o použití mimoriadneho príjmu a mimoriadne získaných aktív, ako sú dary, ceny alebo dedičstvo</p>	
<p>2.3. Úspory</p>	<p>Ciele a priority v oblasti úspor</p> <p>Rozumie</p> <p>146. výhodám sporenia, stanovenia cieľov v oblasti sporenia a plánu na ich dosiahnutie</p> <p>147. výhodám začatia sporenia v mladom veku a pravidelného sporenia</p>	<p>149. Určuje si konkrétny cieľ v oblasti úspor s časovým rámcom a prístupom k jeho dosiahnutiu</p> <p>150. Snaží sa usporiť vždy, keď získa príjem</p> <p>151. Uprednostňuje úspory pred niektorými formami diskrečných výdavkov</p>	<p>152. S istotou si stanovuje vlastné ciele v oblasti úspor na základe realistických ambícií a domnieva sa, že je možné dosiahnuť tieto ciele v oblasti úspor</p> <p>153. Považuje úspory za základnú zložku rozpočtu domácnosti</p>

	<p>148.konceptu zaobchádzania s osobnými úsporami ako s finančným záväzkom, ktorý sa niekedy opisuje ako „najprv zaplatím sebe“</p>		
<p>Rezervné úspory</p> <p>Rozumie výhodám toho, že má</p> <p>154.núdzové úspory na pokrytie finančných šokov</p> <p>155.niektoré úspory v dobre prístupnej alebo likvidnej forme</p>	<p>156.Podniká kroky na získanie núdzových úspor na riadenie finančných šokov</p>	<p>157.Oceňuje vyššiu <i>finančnú odolnosť</i> vytvorenú na základe úspor</p> <p>158.Pocituje spokojnosť so súčasnými rezervnými úsporami alebo má motiváciu zvýšiť ich</p>	
<p>Úrokové sadzby</p> <p>159.Rozumie vplyvu zloženého úroku na úspory a metódam sporenia, ktoré umožňujú z neho ťažiť</p>	<p>160.Naďalej spori, a to aj v prostredí s nízkymi úrokovými sadzbami</p> <p>161.Starostlivo zvažuje reálnu úrokovú sadzbu z držaných úspor</p> <p>162.Používa spoľahlivé a <i>nestranné</i> digitálne nástroje na porovnanie úrokových sadzieb, poplatkov a iných charakteristík rôznych sporiacich účtov a hodnotenia ich vplyvu na úspory</p>		

	<p>Výber sporiacich produktov</p> <p>Vie,</p> <p>163.aké sú rôzne dostupné možnosti sporenia (alebo sa o nich môže ľahko dozvedieť)</p> <p>164.že v prípade rôznych sporiacich produktov sa môžu ponúkať rôzne kombinácie poplatkov, úrokových sadzieb a daňovej úľavy a predstavujú rôzne druhy rizika</p> <p>165.že sporiace produkty môžu mať rôzne charakteristiky týkajúce sa udržateľnosti (environmentálne a sociálne aspekty a aspekty v oblasti správy a riadenia spoločnosti)</p> <p>166.kde získať prístup k vhodným sporiacim produktom</p> <p>167.Rozumie, že výber konkrétnej možnosti sporenia alebo investičnej možnosti môže čiastočne závisieť od očakávaného časového horizontu na dosiahnutie cieľa v oblasti úspor</p> <p>168.Vie, ako posúdiť bezpečnosť rôznych metód sporenia</p> <p>169.Vie, že finančné prostriedky uložené na bankovom účte do výšky 100 000 EUR na osobu a inštitúciu sú chránené v rámci systému ochrany vkladov</p>	<p>170.Prijíma opatrenia na udržanie ušetrených peňazí v bezpečí</p> <p>171.Vyberá si sporiace produkty v súlade so svojimi preferenciami vrátane preferencií v oblasti udržateľnosti</p>	<p>172.S istotou si vyberá sporiace produkty v súlade so svojimi preferenciami vrátane preferencií v oblasti udržateľnosti alebo s istotou v prípade potreby žiada o radu</p>
--	--	---	---

	<p>Riadenie úspor</p> <p>173. Pozná spoľahlivé digitálne nástroje vyvinuté <i>nestrannými</i> poskytovateľmi, ktorých cieľom je pomôcť pravidelne sporiť</p>	<p>174. Monitoruje rast úspor a v prípade potreby vykonáva úpravy</p> <p>175. Priebežne sa informuje o existujúcich nástrojoch osobného finančného riadenia</p> <p>176. Používa spoľahlivé a <i>nestranné</i> digitálne nástroje na podporu rozhodnutí o sporení</p>	<p>177. Má motiváciu používať nástroje, ktoré podporujú rozhodovanie o financiách a zlepšujú finančné správanie ich používateľa</p>
<p>2.4. Investovanie</p>	<p>Základy investovania</p> <p>178. Pozná rozdiel medzi sporením a investovaním a medzi dlhom a vlastným imanom</p> <p>179. Uvedomuje si, že niektoré formy investícií sú likvidnejšie ako iné</p> <p>180. Vie, že hodnota investície sa môže zvýšiť alebo znížiť</p> <p>181. Vie, že rôzne druhy poplatkov a platieb (jednorazové a priebežné, priame a nepriame) môžu mať podstatný vplyv na výkonnosť investície</p>	<p>186. Dokáže vypočítať pomerné zvýšenie alebo zníženie hodnoty investície</p>	<p>187. S istotou zvažuje, či je možné dosiahnuť konkrétne ciele investovaním</p> <p>188. S istotou neinvestuje, ak nerozumie finančnému produktu alebo službe</p>

	<p>182.Rozumie, ako môžu zmeny v inflácii, úrokových sadzbách a/alebo vo výmenných kurzoch ovplyvniť dlhodobější plány</p> <p>183.Rozumie rozdielu medzi potenciálnymi (nezrealizovanými) a zrealizovanými stratami alebo ziskami</p> <p>184.Uvedomuje si ďalšie riziká prijímania neinformovaných investičných rozhodnutí</p> <p>185.Rozumie základným investičným pojmom, akými sú časová hodnota peňazí, tolerancia rizika, investičný horizont a investičné ciele</p>		
	<p>Ceny akcií a fondov</p> <p>189.Rozumie, že tá istá akcia alebo fond môže mať v rôznych okamihoch odlišnú nákupnú/predajnú cenu</p>		
	<p>Výber a diverzifikácia investícií</p> <p>Vie,</p> <p>190.aké sú charakteristiky rôznych investičných produktov vrátane úrovni rizika, likvidity, očakávanej výkonnosti a vlastností v oblasti udržateľnosti, alebo sa o nich môže ľahko dozvedieť</p>	<p>197.Zohľadňuje riziko, výkonnosť, náklady a iné investičné charakteristiky pri riadení a monitorovaní investícií</p> <p>198.Pravidelne monitoruje investície a podľa potreby vykonáva úpravy</p>	<p>Má sebaistotu a motiváciu</p> <p>204.spraviť si prieskum o potenciálnych investíciách pred tým, ako sa nimi zaviazne</p>

	<p>191.že na investičné produkty a služby sa môžu vzťahovať poplatky, provízie a iné sadzby a že tieto položky sa môžu líšiť v závislosti od poskytovateľa a predajného kanála</p> <p>192.že ceny toho istého investičného produktu sa môžu líšiť medzi poskytovateľmi a predajnými kanálmi</p> <p>193.že rôzne investičné produkty môžu mať rôzne charakteristiky týkajúce sa udržateľnosti (environmentálne a sociálne charakteristiky a charakteristiky v oblasti správy a riadenia spoločnosti)</p> <p>194.Rozumie výhodám držby diverzifikovaného portfólia investícií</p> <p>195.Vie, prečo je dôležité zväziť celkovú alokáciu aktív pri investovaní</p> <p>196.Uvedomuje si, že existujú rôzni makléri a obchodné nástroje, ku ktorým je možné získať prístup prostredníctvom rôznych tradičných a digitálnych prostriedkov</p>	<p>199.Pri prijímaní investičného rozhodnutia do neho dokáže začleniť osobné preferencie, pokiaľ ide o investičný cieľ, toleranciu rizika, časový horizont a udržateľnosť</p> <p>200.Dokáže získať relevantné a spoľahlivé informácie na prijímanie investičných rozhodnutí</p> <p>201.Robí si prieskum o potenciálnych investíciách</p> <p>202.Vytvára si diverzifikované portfólio</p> <p>203.Dokáže v príslušných prípadoch kombinovať rôzne investičné produkty, ako sú dôchodky, životné poistenie, kapitálové poistenie, systémy kolektívneho investovania alebo iné investičné produkty</p>	<p>205.porovnať úroveň udržateľnosti investičných produktov s použitím napríklad iných noriem, značiek alebo ratingov</p> <p>206.spochybníť investičné ponuky, ktoré sa zdajú príliš dobré na to, aby boli seriózne</p> <p>207.porovnať zloženie investičného portfólia dôchodkových fondov, životného poistenia, kapitálového poistenia, systémov kolektívneho investovania alebo iných investičných produktov s cieľom posúdiť ich vhodnosť holistickým spôsobom</p> <p>208.nedovoliť, aby jeho/jej investičné správanie ovplyvňoval strach, že niečo zmešká</p> <p>209.ochotne poskytnúť relevantné osobné informácie sprostredkovateľovi na posúdenie vhodnosti</p>
--	---	--	---

	<p>Kryptoaktíva a súvisiaci digitálny vývoj</p> <p>210. Uvedomuje si existenciu rôznych typov <i>kryptoaktív</i> a má základné znalosti o tom, ako k nim pristupovať a ako ich vymieňať</p> <p>211. Uvedomuje si riziká súvisiace s používaním <i>kryptoaktív</i> na platobné alebo investičné účely a riziká súvisiace s „platformami na výmenu kryptomien“ (ako sú technologické alebo iné riziká), ktoré môžu mať významné finančné dôsledky</p> <p>212. Uvedomuje si, že často dochádza k podvodom súvisiacim s <i>kryptoaktívami</i>, pričom ide často o snahu prilákať potenciálne obeť príslubom vysokých očakávaných výnosov</p>	<p>213. Ak je to relevantné, vie, ako bezpečne a v súlade s platnými právnymi predpismi používať rôzne druhy <i>kryptoaktív</i></p>	<p>214. Sleduje vývoj týkajúci sa vznikajúcich technológií relevantných pre finančné produkty a služby</p>
	<p>Práva akcionárov</p> <p>215. Pozná práva a výhody spojené s držbou podielu v spoločnosti</p> <p>216. Pozná práva akcionárov, pokiaľ ide o vplyv na rozhodnutia spoločnosti vrátane rozhodnutí o výkonnosti v oblasti udržateľnosti</p> <p>217. Uvedomuje si možnosť zúčastňovať sa na kolektívnom konaní akcionárov a s tým spojené požiadavky a pozná digitálne nástroje, ktoré sa na tento účel dajú využiť</p>	<p>218. V prípade potreby môže podniknúť kroky na spoluprácu so spoločnosťami počas výročných valných zhromaždení akcionárov alebo prostredníctvom kolektívnych činností akcionárov v súlade s vlastnými preferenciami v oblasti udržateľnosti a s inými preferenciami</p>	

	<p>Udržateľné investície</p> <p>Uvedomuje si</p> <p>219. existenciu <i>udržateľných investičných</i> produktov na trhu</p> <p>220. rôzne rozmary udržateľnosti (environmentálny, sociálny a oblasť riadenia) a zásady každého z týchto rozmerov</p> <p>221. skutočnosť, že rôzne investičné stratégie sa môžu použiť na investovanie podľa vlastných environmentálnych a sociálnych preferencií a preferencií v oblasti správy a riadenia spoločnosti (udržateľnosť), a to napríklad vyhýbaním sa investíciám v určitých odvetviach alebo spoločnostiach (divestícia) alebo spoluprácou s určitými spoločnosťami s cieľom zmeniť ich činnosti (spolupráca)</p>	<p>222. Hľadá investičné produkty v súlade s vlastnými preferenciami v oblasti udržateľnosti</p> <p>223. Vyberá investičnú stratégiu z hľadiska divestície alebo spolupráce, prípadne kombinácie oboch, a to podľa osobnej situácie a preferencií</p> <p>224. Kladie poradcovi doplňujúce otázky o aspektoch investičných produktov súvisiacich s udržateľnosťou</p> <p>225. Skúma a porovnáva atribúty udržateľnosti potenciálnych sporiacich a investičných produktov</p>	<p>226. Má motiváciu spraviť si prieskum o produktoch, ktoré už má v držbe alebo do ktorých plánuje investovať, aby sa zabezpečilo, že spĺňajú osobné preferencie v oblasti udržateľnosti</p> <p>227. S istotou kladie otázky o tom, do akej miery investičný produkt spĺňa kritériá udržateľnosti</p>
	<p>Komodity</p> <p>228. Uvedomuje si, že hodnota investícií do hmotného tovaru, ako je zlato, sa môže zvýšiť alebo znížiť v dôsledku rôznych faktorov</p>	<p>229. Sleduje zmeny cien tovarov držaných ako investície</p>	

	<p>Faktory ovplyvňujúce investičné rozhodnutia</p> <p>230. Uvedomuje si, že ľudské charakteristiky, ako sú emócie alebo kognitívne predsudky, môžu neočakávane ovplyvňovať investičné rozhodnutia</p> <p>231. Uvedomuje si riziká súvisiace so sociálnym obchodovaním</p>	<p>232. Prijíma kroky na vykonávanie informovaných rozhodnutí, kontrolu emocionálnych reakcií a zohľadňuje kognitívne predsudky pri prijímaní investičných rozhodnutí</p>	
<p>2.5. Dlhodobejšie plánovanie a budovanie aktív</p>	<p>Základy dlhodobého plánovania</p> <p>233. Rozumie, že je dôležité sústrediť sa na dlhodobjší horizont, aj keď sú krátkodobé potreby naliehavé</p> <p>234. Rozumie, že dlhodobé plánovanie si môže vyžadovať iné druhy finančných produktov než tie, ktoré sa používajú na núdzové úspory</p> <p>235. Uznáva, že činnosti potrebné na dosiahnutie dlhodobjších plánov si môžu časom vyžadovať úpravy</p> <p>236. Rozumie, že je dôležité vypracovať si plány v súvislosti s koncom života vrátane zohľadnenia finančných požiadaviek závislých osôb, rozhodovania o tom, ako by sa mali rozdeliť zostávajúce náklady, dlhy a majetok, a v príslušných prípadoch písania závetu</p>	<p>237. Robí finančné plány pre budúce pozitívne a negatívne životné udalosti, ktoré pravdepodobne budú mať finančné dôsledky</p> <p>Určuje stratégie na:</p> <p>238. konanie (prekonanie odkladania) pri tvorbe dlhodobjších plánov</p> <p>239. vyváženie okamžitých potrieb a želaní s dlhodobjšími plánmi v záujme dosiahnutia dlhodobjších finančných cieľov</p> <p>240. Monitoruje meniacu sa hodnotu investícií, aktív a pasív</p>	<p>245. Oceňuje dlhodobé finančné plánovanie ako spôsob udržania alebo zlepšenia finančnej situácie</p> <p>246. V prípade potreby s istotou vykonáva zmeny dlhodobjších finančných plánov</p> <p>247. S istotou uvádza dlhodobé finančné plány do praxe</p> <p>248. Má motiváciu zväziť dlhodobšie finančné potreby závislých osôb</p>

		<p>Zohľadňuje</p> <p>241.predvídateľné výkyvy v príjmoch a výdavkoch pri tvorbe dlhodobějších plánov</p> <p>242.všetky osobné aktíva a pasíva a aktíva a pasíva domácnosti pri zvažovaní dlhodobějších potrieb</p> <p>243.možnosť, že rodinní príslušníci alebo členovia spoločenstva budú potrebovať finančnú podporu z dlhodobějšího hľadiska</p> <p>244.Zavádza plány na pokrytie bežných životných nákladov pre závislé osoby a v súvislosti s koncom života zabezpečuje rozdelenie zostávajúcich nákladov, dlhov a majetku, pričom ich z času na čas kontroluje</p>	
<p>2.6. Odchod do dôchodku</p>	<p>Základy plánovania dôchodku</p> <p>Rozumie, prečo</p> <p>249.je dôležité zväžiť spôsoby zaistenia finančného zabezpečenia po dosiahnutí produktívneho veku a začať sporiť na odchod do dôchodku v mladom veku</p>	<p>250.Pripravuje plány na dosiahnutie finančného zabezpečenia po produktívnom veku</p> <p>251.Pri plánovaní odchodu do dôchodku zohľadňuje všetky pravdepodobne relevantné zdroje a záväzky</p>	<p>252.S istotou plánuje odchod do dôchodku</p>

			253. Oceňuje význam vyváženia súčasnej životnej úrovne a výberu, na čo minie peniaze, s cieľom dosiahnuť lepšie finančné možnosti neskôr v živote
	<p>Kategórie dôchodkových produktov</p> <p>254. Vie, kto má nárok na štátny dôchodok a aká je jeho výška</p> <p>255. Má dobré znalosti o hlavných typoch verejných a súkromných dôchodkov, ktoré sú k dispozícii na vnútroštátnej úrovni</p> <p>Vie,</p> <p>256. aký je rozdiel medzi dobrovoľným a povinným dôchodkovým sporením a aký je rozdiel medzi zamestnaneckými a individuálnymi systémami</p> <p>257. že v niektorých jurisdikciách môžu byť osoby automaticky zaradené do dôchodkového systému</p> <p>258. či je možné vystúpiť z dôchodkového systému (ak je to relevantné)</p>	259. Vyberá si medzi dôchodkovými produktmi alebo vytvára kombinácie dôchodkových systémov s cieľom vytvoriť primeraný dôchodkový príjem, ak je to možné	

	<p>Riadenie dôchodkových produktov</p> <p>260. Rozumie, že je dôležité plánovať fázy vyplácania dôchodku, ako aj akumuláciu fázu</p> <p>Uvedomuje si</p> <p>261. hlavné možnosti čerpania príjmu z dôchodkového produktu pri odchode do dôchodku</p> <p>262. riziká čerpania peňazí z dôchodkového sporenia alebo požičiavania výmenou za ne pred odchodom do dôchodku</p> <p>263. Pozná spoľahlivé digitálne nástroje vyvinuté <i>neustrannými</i> poskytovateľmi, ktoré sú určené na vykonávanie výpočtov týkajúcich sa dôchodku a na pravidelné riadenie dôchodkov</p>	<p>264. Dodržiava dôchodkový plán a podľa potreby vykonáva úpravy s cieľom dosiahnuť požadovaný príjem v starobe</p> <p>265. Aktívne rozhoduje o riadení úspor určených na dôchodok a počas dôchodku (ak je to relevantné)</p> <p>266. Snaží sa využívať stimulačné systémy na podporu dôchodkového sporenia, ako je príspevok zamestnávateľa na dôchodkový plán a daňové výhody, ak je to možné</p> <p>267. Zvažuje vplyv stimulov, ako je vystúpenie z dôchodkového systému alebo povinné minimálne príspevky na dôchodkové sporenie</p>	
	<p>Úvahy o udržateľnosti v súvislosti s dôchodkami</p> <p>268. Rozumie, do akej miery daný dôchodkový produkt spĺňa jeho/jej kritériá udržateľnosti</p>	<p>269. Vyberá si dôchodkový produkt v súlade s preferenciami v oblasti udržateľnosti a rizika</p>	<p>270. S istotou kladie otázky o tom, do akej miery dôchodkové produkty spĺňajú kritériá udržateľnosti, a v prípade potreby žiada viac možností alebo lepšie možnosti</p>

2.7. Úvery	<p>Úvahy pred požiadanim o úver</p> <p>Rozumie</p> <p>271.vplyvu úverového záväzku na budúci disponibilný príjem</p> <p>272.tomu, že pred požičaním si peňazí je dôležité posúdiť schopnosť splácať</p> <p>273.vplyvu zloženého úroku na úver</p> <p>274.tomu, že je dôležité vedieť, aká dlhá bude lehota splácania a či je pevne stanovená</p> <p>275.tomu, že celkové náklady spojené s úverom môžu byť vyššie ako náklady vyplývajúce len z úrokovej sadzby</p> <p>276.Dokáže rozlišovať medzi použitím úveru na vytvorenie alebo zvýšenie budúceho príjmu alebo bohatstva a použitím úveru na spotrebu</p>	<p>277.Používa úver len v prípade potreby a po zvážení dôsledkov</p> <p>278.Pred prijatím akéhokoľvek rozhodnutia o požičaní si peňazí posudzuje celkové náklady spojené s úverom a pravdepodobnosť schopnosti ho splatiť</p> <p>279.Prijíma rozhodnutia o pôžičke a riadi akékoľvek úverové záväzky v rámci rozpočtu</p> <p>280.Pri rozhodovaní o kúpe veci na úver zohľadňuje náklady spojené s úverom, ako aj náklady na danú veci</p> <p>281.Pri rozhodovaní o tom, či si požičať, zohľadňuje potenciál vytvárať alebo zvyšovať budúci príjem alebo bohatstvo</p>	<p>Má motiváciu</p> <p>282.zvážiť dôsledky prístupu k úveru pred prijatím rozhodnutia</p> <p>283.hľadať alternatívy k pôžičkám (napr. sporenie, lízing, spoluvlastníctvo, sociálna podpora atď.)</p>
	<p>Ručitelia a kolaterál</p> <p>284.Uvedomuje si, že niektorí poskytovatelia úverov môžu požadovať od ručiteľa, aby kryl úverové platby pre prípad nesplácania</p>	<p>287.Berie do úvahy sociálne a finančné dôsledky týkajúce sa požiadania inej osoby, aby sa stala ručiteľom</p>	<p>288.S istotou ručí za inú osobu alebo žiada inú osobu, aby bola ručiteľom</p>

	<p>285.Uvedomuje si, že žiadanie o úver si môže vyžadovať kolaterál na zabezpečenie splatenia úveru</p> <p>286.Rozumie sociálnym a finančným dôsledkom požiadania inej osoby, aby sa stala ručiteľom, a zodpovednosti s tým spojenej, ak sa úver nespláca</p>		
	<p>Výber úveru</p> <p>289.Pozná rôzne druhy dostupných úverov (vrátane kreditných kariet, hypotekárnych produktov, rotačných prostriedkov úverovania alebo krátkodobých úverov), ich zamýšľané použitie a hlavné výhody a nevýhody každého z nich alebo si môže o nich ľahko spraviť prieskum</p> <p>Vie,</p> <p>290.či je úver zabezpečený aktívom, a dokáže posúdiť výhody a nevýhody použitia takéhoto úveru vrátane dôsledkov nesplácania zabezpečeného úveru</p> <p>291.prečo je dôležité poznať súčasnú úrokovú sadzbu úveru a to, či je táto sadzba fixná alebo pohyblivá, ako aj mieru inflácie</p>	<p>294.Starostlivo si vyberá úverové produkty (po prijatí rozhodnutia o pôžičke a po zvolení vhodného úverového produktu), pričom zohľadňuje faktory, akými sú úroková sadzba, miera inflácie, celkové náklady a flexibilita, ako aj výška pravidelných splátok</p> <p>295.Používa nástroje na porovnanie s cieľom vyhodnotiť náklady na iné vlastnosti úverových produktov</p>	<p>296.S istotou žiada ďalšie informácie o rôznych druhoch úverov</p> <p>297.S istotou si vyberá vhodného poskytovateľa úveru a produktu, ak je to potrebné, a to aj pomocou dostupných nástrojov na porovnanie</p>

	<p>292. Uvedomuje si, že úver môže byť dostupný aj online (napr. prostredníctvom platforiem na poskytovanie úverov medzi partnermi) a dokáže rozlíšiť rôzne vlastnosti (a riziká)</p> <p>293. Uvedomuje si, že existujú rôzne druhy hypoték vrátane zelených hypoték</p>		
	<p>Riziko spojené s poskytnutím úveru</p> <p>298. Uvedomuje si potenciálne negatívne dôsledky pôžičiek určených na pokrytie výpadku bežného príjmu</p> <p>Rozumie</p> <p>299. rizikám a výhodám využitia rôznych druhov poskytovateľov úverov (formálnych aj neformálnych)</p> <p>300. Uvedomuje si špecifické problémy spojené s úverom poskytnutým v cudzej mene</p> <p>301. Uvedomuje si riziká opakovaného používania rotačných prostriedkov úverovania</p> <p>302. Uvedomuje si riziko zabavenia v prípade, že hypotéka nie je splatená</p>	<p>303. Posudzuje riziká, výhody a možné dôsledky využitia konkrétneho poskytovateľa úveru</p>	

Žiadosť o úver a bodové hodnotenie kreditného rizika

Uvedomuje si,

304. existenciu a hlavné charakteristiky systému bodového hodnotenia kreditného rizika, ak je v krajine k dispozícii

305. že pozitívne bodové hodnotenie kreditného rizika môže zvýšiť pravdepodobnosť prístupu k úveru a znížiť náklady na úver

306. že metódy používané na vytvorenie bodových hodnotení kreditného rizika alebo na určenie prístupu k úveru a jeho ceny môžu využívať veľké dáta a analýzu údajov a časom sa môžu meniť

307. že poskytovatelia môžu reagovať odlišne na informácie obsiahnuté v bodovom hodnotení kreditného rizika

308. že príjem, akým sú prémie, neočakávané príjmy alebo dary, sa pri výpočte disponibilného príjmu na účely úveru nesmie zohľadňovať

309. že poskytovatelia úverov môžu vyhľadávať informácie o schopnosti dlžníka splácať a že to môže zahŕňať prístup k bodovému hodnoteniu kreditného rizika získanému treťou stranou

Vie,

312. Pýta sa, ktoré informácie sa používajú na posúdenie schopnosti splácať úver

313. Zohľadňuje spôsoby, akými určité činnosti a správanie ovplyvnia bodové hodnotenie kreditného rizika (vrátane činností monitorovaných prostredníctvom veľkých dát, ak je to relevantné)

314. V prípade potreby podniká kroky na zlepšenie bodového hodnotenia kreditného rizika

	<p>310.aké faktory sa berú do úvahy pri bodovom hodnotení kreditného rizika (vrátane použitia <i>osobných údajov</i>)</p> <p>311.ako získať prístup k informáciám o osobnom bodovom hodnotení kreditného rizika a na koho sa obrátiť v prípade nezrovnalostí</p>		
	<p>Splácanie úveru</p> <p>315.Rozumie významu snahy zaplatiť viac ako minimálny zostatok flexibilných úverových záväzkov</p>	<p>316.Včas spláca všetky úverové záväzky (pokiaľ sa nezhorší jeho/jej osobná situácia)</p> <p>317.V maximálnej možnej miere spláca záväzky týkajúce sa krátkodobých úverov alebo rotačné záväzky (s prihliadnutím na rozpočtové obmedzenia)</p> <p>318.Zvažuje celkovú finančnú výhodu predčasného splatenia úveru a prijíma v súvislosti s ním informované rozhodnutie v prípade, že ho finančné prostriedky umožňujú</p>	<p>319.S istotou riadi úverové záväzky</p>

	<p>Opätovné prerokovanie zmluvy o úvere</p> <p>320. Uvedomuje si, že je možné opätovne prerokovať zmluvu o úvere</p>	<p>321. Priebežne sa informuje o trhových zmenách pri splácaní úveru a zvažuje opätovné prerokovanie nepriaznivých dohôd alebo dohôd presahujúcich jeho/jej finančné možnosti</p>	
	<p>Prečerpania</p> <p>322. Rozumie, že celková suma peňazí, ktoré sú k dispozícii na bankovom účte na účely ich vynaloženia, môže zahŕňať možnosť dohodnutého prečerpania</p> <p>323. Vie, že prečerpanie je forma úveru, ktorý môže viesť k vzniku nákladov a musí byť splatený</p>	<p>324. Má za cieľ udržať si kladný zostatok na bankovom účte ako súčasť plnenia rozpočtu</p>	
	<p>Ľahko dostupný úver s vysokými nákladmi</p> <p>Uvedomuje si,</p> <p>325. že marketingové a zjednodušené postupy poskytovania úverov môžu zvýšiť pokušenie získať úver bez zohľadnenia dôsledkov, a to najmä ak sa úver ponúka online alebo prostredníctvom mobilných zariadení</p>	<p>329. Podniká kroky, aby zabránil(-a) nadmernej zadlženosti, ktorá môže vyplývať z používania ľahko dostupných úverov s vysokými nákladmi, ktoré sa často predávajú online</p>	<p>331. S istotou odmieta nežiaduci úver, ktorý je ponúkaný k nákupu</p>

	<p>326.že niektorí predajcovia ponúkajú úver na stimulovanie kupujúcich, aby uskutočnili nákup alebo minuli viac, ako pôvodne plánovali, a/alebo na upevnenie budúceho zvyku</p> <p>327.že pri ponukách úverov, ktoré sú spočiatku bezúročné, sa môžu v budúcnosti účtovať úroky</p> <p>328.že možnosti „kúpiť teraz, zaplatiť neskôr“ (ktoré sa v mnohých prípadoch vzťahujú na základné služby) sú zvyčajne formou úveru a môžu byť s nimi spojené náklady</p>	<p>330.Starostlivo zvažuje pravdepodobnosť, že bezúročný úver môže byť splatený v plnej výške pred skončením bezúročného obdobia, a dôsledky, ak tak neurobí</p>	
<p>2.8. Dlh a riadenie dlhu</p>	<p>Riadenie dlhu</p> <p>332.Rozumie potenciálnej záťaži vyplývajúcej zo zadlženosti</p> <p>333.Chápe vzťah medzi súčasnými úrovňami dlhu a finančnou prosperitou v súčasnosti a v budúcnosti</p> <p>334.Vie, ako riadiť splácanie dlhov</p> <p>Rozumie</p> <p>335.tomu, prečo je dôležité riadiť pomer dlhu (domácnosti alebo jednotlivca) k príjmu</p> <p>336.dôsledkom nesplácania dlhov na bodové hodnotenie kreditného rizika</p>	<p>337.Prijíma včasné opatrenia na zabránenie problémom súvisiacim s dlhmi alebo na ich minimalizáciu</p> <p>338.Monitoruje celkové využívanie úveru</p> <p>339.Prijíma informované rozhodnutie pred získaním dodatočného úveru na splatenie aktuálnych dlhov</p>	<p>340.Má motiváciu riešiť problémy súvisiace s úverom predtým, ako sa dlh stane záťažou</p> <p>341.Preberá zodpovednosť za dlh a riadenie dlhu</p>

	<p>Dlh vzniknutý z oneskorených platieb</p> <p>Rozumie, že</p> <p>342. dlhy môžu vzniknúť z nezaplatených účtov, ako aj z použitia úveru</p> <p>343. oneskorená platba účtov a úveru zvyčajne vedie k vzniku dodatočných nákladov</p>	<p>344. Uprednostňuje platenie účtov a úveru pred diskrečnými výdavkami</p> <p>345. Podniká kroky, aby zabránil(-a) meškaniu platieb, aj keď sa okolnosti zmenia</p>	
	<p>Ťažkosti so splácaním dlhu</p> <p>Uvedomuje si</p> <p>346. dôsledky nezaplatenia úverovej splátky a pozná proces vymáhania dlhu</p> <p>347. možné obdobia odkladu a opatrenia verejnej podpory na pomoc pri splácaní dlhu</p> <p>348. Vie, kam ísť, ak potrebuje pomôcť so znížením zadlženosti (v prípade potreby)</p> <p>Rozumie</p>	<p>351. Informuje veriteľov pred dátumom splatnosti splátky, ak ju nedokáže zaplatiť</p> <p>352. V príslušných prípadoch požiada o uplatnenie postupu pri nadmernej zadlženosti</p>	<p>353. S istotou sa obracia na príslušné strany s cieľom diskutovať o riadení dlhu a splácaní</p>

	<p>349.že splatenie určitých dlhov bude možno musieť uprednostniť pred ostatnými, ak sa stanú nezvládnuteľnými</p>		
--	--	--	--

350.že spotrebitelia majú pri riadení dlhu práva a povinnosti

3. Riziko a odmena

Téma	Informovanosť, vedomosti a porozumenie	Zručnosti a správanie	Sebaistota, motivácia a postoje
3.1. Identifikácia rizík	<p>Základy rizika</p> <p>354. Uvedomuje si riziká vo finančnom kontexte vrátane rizík spojených s produktmi a rizík, proti ktorým sa dá zabezpečiť alebo poistiť</p> <p>355. Uvedomuje si, že určité riziká s finančnými dôsledkami možno znížiť používaním určitých finančných produktov a/alebo prijatím opatrení (nákup poistenia, nadobudnutie finančných produktov s kapitálovou zárukou, používanie dobre diverzifikovaných investičných produktov atď.)</p>	<p>356. Zvažuje riziká spojené s významnými vonkajšími záležitosťami, ktoré môžu mať vplyv na finančnú situáciu osôb (napríklad vrátane environmentálnych, technologických, zdravotných, vedeckých, bezpečnostných alebo hospodárskych faktorov)</p>	<p>357. Má motiváciu určiť si toleranciu rizika</p> <p>358. S istotou vykonáva vlastné posúdenie rizika bez neprimeraného ovplyvnenia marketingom alebo správami (vyhýbanie sa heuristike dostupnosti)</p>
	<p>Zdroje rizík</p> <p>359. Uvedomuje si možné riziká s finančnými dôsledkami (politické, hospodárske, environmentálne a osobné faktory, ako je dlhá očakávaná dĺžka života)</p> <p>360. Vie, prečo je dôležité vedieť o málo pravdepodobných udalostiach spojených s vysokými nákladmi, ako je riziko udalostí súvisiacich s klímou</p>	<p>362. Posudzuje finančné riziká spojené s osobnými rozhodnutiami, životnými voľbami a vonkajšími udalosťami</p> <p>363. Zvažuje riziká spojené s významnými projektmi alebo nákupmi</p> <p>Zohľadňuje</p>	<p>367. Má motiváciu v prípade potreby zmierňovať riziká</p> <p>368. S istotou prijíma premyslené rozhodnutia, keď sa prejaví riziká</p>

	<p>361. Uvedomuje si (možné) riziká súvisiace s finančnými produktmi vrátane: nevhodného výberu produktov, používania produktov s pohyblivou sadzbou, záväzku k fixným úrokovým sadzbám v prostredí s pohyblivou úrokovou sadzbou a vyživania produktov v cudzích menách</p>	<p>364. riziko spojené so zmenami okolností vrátane straty zamestnania, zvýšených výdavkov alebo iných vonkajších udalostí</p> <p>365. riziko straty časti alebo celého príjmu domácnosti v dôsledku zlého zdravotného stavu, zdravotného postihnutia alebo úmrtia člena rodiny</p> <p>366. druhy rizík vyplývajúce z rôznych finančných produktov</p>	
	<p>Špecifické riziká digitálnych produktov a služieb</p> <p>369. Uvedomuje si špecifické riziká súvisiace s digitálnymi finančnými produktmi a službami, ako je mobilné bankovníctvo a poskytovanie úverov, investovanie, požičiavanie si prostredníctvom platforiem medzi partnermi</p> <p>370. Uvedomuje si, že niektoré digitálne finančné produkty a služby (akými sú <i>kryptoaktíva</i> alebo prvotné ponuky kryptomeny) sú rizikovejšie ako zaužívané finančné produkty, pretože sú menej regulované alebo dokonca neregulované</p>	<p>371. Venuje osobitnú pozornosť rizikám súvisiacim s finančnými produktmi založenými na vznikajúcich technológiách, akými sú finančné produkty založené na blockchaine (<i>kryptoaktíva</i>, prvotné ponuky kryptomeny atď.)</p>	

3.2. Finančné záchranné siete a poistenie	<p>Vytvorenie záchranej siete</p> <p>Vie, ako</p> <p>372.vytvoriť finančnú záchrannú sieť, akou sú úspory určené na horšie časy</p> <p>373.vypočítať, ako dlho bude trvať vybudovanie záchranej siete, ktorá by mohla pokryť trojmesačný príjem</p> <p>374.Rozumie úlohe poistenia pri riadení rizika</p>	<p>375.Buduje a udržiava primeranú finančnú záchrannú sieť prostredníctvom úspor, poistenia a iných finančných produktov podľa potreby</p>	<p>Má motiváciu</p> <p>376.vytvoriť si finančnú záchrannú sieť</p> <p>377.kúpiť alebo aktualizovať poistenie proti nepriaznivým udalostiam alebo udalostiam s finančnými dôsledkami (ak je to relevantné)</p>
	<p>Výber poistenia</p> <p>378.Rozumie, kedy možno finančné riziká lepšie riadiť s poistením alebo bez neho</p> <p>379.Uvedomuje si riziko nedostatočného poistenia a náklady na nadmerné poistenie</p> <p>Vie,</p> <p>380.ak je poistenie zákonnou povinnosťou</p> <p>381.ktoré poistné produkty sú určené na ktoré situácie</p>	<p>384.Zvažuje výhody poistenia, ak boli identifikované riziká</p> <p>385.Používa vhodné poistné produkty</p> <p>386.Pravidelne kontroluje, či udržiavané poistenie stále poskytuje primerané krytie</p> <p>387.Uplatňuje si nárok z príslušného poistenia, ak je to potrebné</p>	

	<p>382.aký je rozdiel medzi životným a neživotným poistením</p> <p>383.Uvedomuje si, že ponuky na poistenie a poistné môžu byť čiastočne založené na určitých osobných údajoch, ktoré sa spracúvajú prostredníctvom veľkých dát a iných analýz údajov</p>	<p>388.Podniká kroky na poistenie proti málo pravdepodobným udalostiam s vysokými nákladmi</p> <p>389.Zohľadňuje spôsob, akým určité činnosti a správanie ovplyvnia poistné krytie a poistné (vrátane činností monitorovaných prostredníctvom veľkých dát, ak je to relevantné)</p>	
	<p>Poskytovanie digitálneho poistenia</p> <p>390.Uvedomuje si existenciu poskytovateľov digitálneho poistenia a nových druhov poistenia, ktoré ponúkajú (napríklad partnerské poistenie, poistenie na požiadanie, poistenie na základe používania atď.)</p> <p>391.Uvedomuje si, že poskytovatelia digitálneho poistenia a produkty, ktoré ponúkajú, môžu fungovať inak ako tradiční poskytovatelia poistenia</p>		
	<p>Poistenie proti rizikám súvisiacim so zmenou klímy</p> <p>392.Uvedomuje si spôsoby, ako sa poistiť proti rizikám súvisiacim so zmenou klímy</p>	<p>393.Dokáže posúdiť osobné riziká súvisiace so zmenou klímou a v prípade potreby sa proti nim poistiť</p>	

	<p>Štátna podpora</p> <p>394. Vie o štátnej podpore pre jednotlivcov alebo domácnosti vo finančných ťažkostiach a za akých okolností ju možno získať</p>		
<p>3.3. Rovnováha medzi rizikom a odmenou</p>	<p>Vzťah medzi rizikom a odmenou</p> <p>395. Rozumie vzťahu medzi rizikom a potenciálnou odmenou, čo znamená, že ak pri investícii existuje vysoká šanca zarobiť peniaze, je takisto pravdepodobné, že existuje vysoká šanca stratiť peniaze</p> <p>396. Rozumie účelu diverzifikácie investícií ako stratégie na zníženie rizika</p>	<p>397. Identifikuje potenciálne finančné riziká a odmeny súvisiace s rozhodnutím, ktoré je potrebné prijať</p> <p>398. Porovnáva riziko a odmenu pri rôznych finančných investíciách</p> <p>399. Pri zvažovaní investičného rizika zohľadňuje potrebu zvyšovania kapitálu a finančného zabezpečenia a vlastné preferencie v oblasti udržateľnosti</p> <p>400. Zvažuje riziko využitia úveru na diskrečné výdavky</p>	

Vplyv udržateľnosti na riziko a odmenu

401. Rozumie, že faktory udržateľnosti a štátne politiky súvisiace s klímou môžu mať vplyv na úroveň rizika a návratnosti investícií

402. Uvedomuje si, že environmentálne a sociálne riziká alebo riziká v oblasti riadenia môžu negatívne ovplyvniť finančnú výkonnosť spoločnosti

4. Finančné prostredie

Téma	Informovanosť, vedomosti a porozumenie	Zručnosti a správanie	Sebaistota, motivácia a postoje
<p>4.1. Regulácia a ochrana spotrebiteľa</p>	<p>Predpisy na ochranu spotrebiteľa</p> <p>403. Rozumie, že v EÚ sa opatrenia na ochranu spotrebiteľa uplatňujú na finančné operácie regulovaných subjektov rovnako, či už sa vykonávajú digitálne alebo fyzicky</p> <p>404. Vie, že poskytovatelia finančných služieb majú povinnosť zaobchádzať so spotrebiteľmi spravodlivo a zabezpečiť, aby informácie boli jasné a transparentné</p> <p>405. Rozumie úlohám príslušných finančných regulačných orgánov a finančných orgánov</p> <p>406. Uvedomuje si možnosť overiť si, či poskytovateľovi bolo udelené povolenie/licencia príslušnými vnútroštátnymi orgánmi</p> <p>407. Uvedomuje si, že niektoré finančné produkty a služby nemusia byť regulované a kontrolované na úrovni EÚ alebo na vnútroštátnej úrovni</p> <p>408. Rozumie, že niektoré aspekty ochrany spotrebiteľa závisia od toho, či spotrebiteľ vzal na vedomie poskytnuté informácie</p>	<p>409. Kontroluje, či je poskytovateľ finančných služieb, či už vykonáva svoju činnosť fyzicky, alebo digitálne, oprávnený/registrovaný/regulovaný príslušnými vnútroštátnymi orgánmi na poskytovanie takejto služby</p> <p>410. Číta a kontroluje informácie o výrobku a informačné dokumenty, a to aj v prípade, že sa poskytujú elektronicky</p> <p>411. Skúma informácie o poskytovateľoch finančných služieb, ktorí porušili reguláciu alebo zaobchádzali so spotrebiteľmi nespravodlivo</p> <p>412. Skúma zmeny finančnej regulácie a ochrany spotrebiteľa a ich potenciálny vplyv</p>	<p>413. Má motiváciu vybrať si vhodných, dôveryhodných poskytovateľov finančných služieb</p> <p>414. Má motiváciu zistiť informácie, ktoré sú poradcovia, poskytovatelia finančných služieb a spoločnosti zákonne povinní poskytovať finančným spotrebiteľom</p>

	<p>Stážnosti</p> <p>415. Uvedomuje si existenciu mechanizmov nápravy a v prípade potreby vie, ako sa k nim dostať</p> <p>416. Uvedomuje si existenciu mechanizmov mimosúdneho riešenia sporov vrátane online nástrojov alternatívneho riešenia sporov a vie, ako si vybrať najvhodnejší mechanizmus</p> <p>417. Pozná príslušný orgán vo svojej jurisdikcii, kde možno podať sťažnosť na výrobky a služby vrátane tých, ktoré sa predávajú online</p>	<p>418. Podáva sťažnosť príslušnému oddeleniu finančného poskytovateľa a v druhom kroku v prípade potreby príslušnému externému orgánu</p>	<p>419. S istotou posudzuje kvalitu služieb a ochranu zabezpečovanú poskytovateľom finančných služieb</p> <p>420. Je pripravený(-á) žiadať nápravu, ak nastanú problémy</p>
	<p>Ochrana osobných údajov</p> <p>421. Chápe, že spotrebiteľia finančných služieb majú práva, pokiaľ ide o ich osobné údaje, a že nad nimi majú diskrečnú kontrolu</p> <p>422. Uvedomuje si existenciu vnútroštátnych orgánov zodpovedných za ochranu údajov a pozná ich úlohu vo finančnom kontexte</p> <p>423. Uvedomuje si bezpečnostné vplyvy uchovávaní finančných dokumentov online na osobné údaje</p>	<p>426. Dokáže chrániť osobné údaje online</p> <p>427. Posudzuje žiadosti poskytovateľov finančných služieb o osobné údaje s cieľom rozhodnúť sa, či je relevantné poskytnúť takéto informácie</p> <p>428. Primerane riadi vlastnú digitálnu stopu vo finančnom kontexte, pokiaľ je to možné</p> <p>429. Vyhýba sa riskantnému správaniu zahŕňajúcemu vlastné osobné údaje vo finančnom kontexte</p>	<p>430. V prípade potreby s istotou ruší povolenia udelené poskytovateľom finančných služieb a spoločnostiam na prístup k osobným údajom, na ich používanie alebo uchovávanie</p>

	<p>424. Rozumie, že poskytovatelia finančných služieb a spoločnosti môžu uchovávať osobné údaje s cieľom:</p> <ul style="list-style-type: none"> – personalizovať ponuky na základe uloženého profilu zákazníka, ktorý sa používa na odvodenie citlivosti zákazníka na cenu, preferencií produktov a príslušného správania (napr. v kontexte telematického poistenia) – sledovať určité relevantné činnosti a správanie zákazníkov počas zmluvného obdobia (napr. história splácania úveru, správanie vodiča na základe telematiky v súvislosti s poistením automobilov) <p>425. Rozumie (finančným) dôsledkom a rizikám poskytovania alebo zverejňovania <i>osobných údajov</i> (vrátane identifikačných čísiel, informácií o účte alebo iných identifikačných informácií, akými sú adresa, dátum narodenia alebo čísla vydané štátom), či už digitálnym spôsobom alebo prostredníctvom iných kanálov</p>		
<p>4.2. Práva a povinnosti</p>	<p>Práva a povinnosti spotrebiteľa</p> <p>431. Pozná svoje práva a povinnosti pri nákupe finančného produktu alebo služby</p> <p>432. Pozná práva spotrebiteľa súvisiace s elektronickým obchodom a online transakciami, akými sú úplné zverejnenie cien a podmienky výmeny/vrátenia tovaru/vrátenia peňazí</p>	<p>436. Ako finančný spotrebiteľ zohľadňuje individuálne práva a povinnosti</p> <p>437. Pri výbere finančných produktov číta text vytlačený malými písmenami</p>	<p>442. Prikladá význam právam finančných spotrebiteľov</p> <p>443. Má motiváciu spraviť si prieskum o vlastných právach ako finančného spotrebiteľa a uplatňovať ich</p>

	<p>433. Pozná práva v prípade neoprávnenej alebo nesprávne vykonanej platby</p> <p>434. Pozná a chápe práva a povinnosti spotrebiteľov, ktorí nezaplatia konkrétne účty vrátane daní a základných služieb</p> <p>435. Pozná zákonné právo napadnúť rozhodnutie prijaté algoritmom</p>	<p>438. Informuje poskytovateľov finančných služieb o zmenách okolností, ak je to relevantné alebo ak ho/ju k tomu viaže zmluvná povinnosť</p> <p>439. Uchováva vyhlásenia a zmluvy a zaznamenáva rozhovory a činnosti týkajúce sa potenciálneho zlého zaobchádzania poskytovateľmi finančných služieb</p> <p>440. Zabezpečuje, aby veritelia poznali všetky relevantné faktory, ktoré môžu mať vplyv na splátky</p> <p>441. Žiada o pomoc pri platbe alebo odklade platenia osobitných účtov v čase núdze (ak je to možné)</p>	
<p>4.3. Finančné vzdelávanie, informácie a poradenstvo</p>	<p>Finančné informácie</p> <p>444. Rozumie, že existujú rôzne zdroje informácií o finančných produktoch a službách</p> <p>445. Uvedomuje si, že všetky zdroje informácií by sa mali pred použitím overiť</p> <p>446. Rozumie, že informácie poskytované poskytovateľmi finančných služieb a spoločnosťami o ich produktoch a službách môžu byť marketingovými informáciami alebo môžu byť skreslené</p>	<p>449. Prijíma kroky na to, aby bol informovaným spotrebiteľom, a overuje finančné informácie pred ich použitím</p> <p>450. Vyvíja osobné stratégie a používa nástroje na minimalizáciu vlastností, ktoré bránia finančnej prosperite</p> <p>451. Pri prijímaní finančných rozhodnutí využíva nástroje určené na poskytovanie informácií</p>	<p>453. Dôveruje svojej schopnosti rozpoznať dôveryhodné zdroje informácií</p> <p>454. S istotou si robí prieskum o finančných záležitostiach a kriticky posudzuje poskytnuté informácie</p>

	<p>447. Vie, že je možné zlepšiť svoju <i>finančnú gramotnosť</i> a svoju finančnú situáciu</p> <p>448. Vie, kde nájsť spoľahlivé informácie o finančných záležitostiach</p>	<p>452. Hľadá, učí sa a pamätá si dôležité fakty a informácie o finančných záležitostiach</p>	
	<p><i>Finančné vzdelávanie</i></p> <p>455. Vie, kde sa vzdelávať vo finančných záležitostiach</p> <p>456. Uvedomuje si, že niektoré zdroje <i>finančného vzdelávania</i> nemusia byť <i>nestranné</i> a môžu byť skrytým propagačným materiálom</p>	<p>457. Rozvíja zvyk celoživotného vzdelávania s cieľom zlepšiť všetky aspekty <i>finančnej gramotnosti</i> a finančnej prosperity</p> <p>458. Využíva nástroje určené na zlepšenie <i>finančnej gramotnosti</i> a na podporu prijímania finančných rozhodnutí</p>	<p>459. Má motiváciu používať existujúce nástroje (napr. hypotekárnu kalkulačku, rozpočtovú kalkulačku atď.) na podporu prijímania finančných rozhodnutí a zlepšenie vlastného finančného správania</p> <p>460. Dôveruje svojej schopnosti rozpoznať dôveryhodné zdroje vzdelávania</p> <p>461. S istotou odovzdáva svoje vedomosti o peňažných záležitostiach (ak je to relevantné)</p> <p>462. Pri prijímaní nových finančných rozhodnutí s istotou uplatňuje poznatky získané v minulosti</p>

Finančné poradenstvo

Uvedomuje si,

463. že pri prijímaní finančných rozhodnutí možno vyhľadať finančné poradenstvo a vie, kedy môže byť finančné poradenstvo užitočné

464. že existuje rozdiel medzi *nezávislým* zdrojom *investičného poradenstva* a zdrojom, ktorý nie je *nezávislý* (podľa vymedzenia v práve EÚ)

465. že na prístup k finančnému poradenstvu sú k dispozícii rôzne zdroje

466. že existujú digitálne poradenské nástroje vrátane nástrojov automatizovaného poradenstva a nástrojov hybridného poradenstva, v ktorom sa kombinuje automatizované poradenstvo a poradenstvo poskytované osobami

467. že poradenstvo nie je vždy *nezávislé*

468. Uvedomuje si, že finanční poradcovia majú povinnosť požiadať klientov pred poskytnutím poradenstva o ich preferencie v oblasti udržateľnosti

469. V prípade potreby využíva pri prijímaní finančných rozhodnutí nástroje určené na poskytovanie poradenstva

470. Dôveruje svojej schopnosti rozpoznať dôveryhodné zdroje poradenstva

	<p>Diskutovanie o finančných záležitostiach</p> <p>471.Uvedomuje si výhodu spojenú s diskutovaním o finančných záležitostiach so širokou škálou dôveryhodných osôb</p>	<p>472.S dôveryhodnými osobami hovorí o peňažných záležitostiach otvoreným a čestným spôsobom</p> <p>473.Pri rozhovoroch s odborníkmi diskutuje o relevantných finančných záležitostiach</p>	<p>474.S istotou hovorí s ostatnými o peňažných záležitostiach</p> <p>475.Pred vyvodením záverov sa opiera o rôzne poznatky</p>
<p>4.4. Finančné produkty a služby</p>	<p>Charakteristika finančných produktov a služieb</p> <p>476.Pozná rôzne druhy dostupných finančných produktov a služieb (vrátane tých, ktoré sa poskytujú digitálnymi prostriedkami, a tých, ktoré sú dostupné len v konkrétnych regiónoch alebo členských štátoch)</p> <p>477. Vie, ktoré vlastnosti je najdôležitejšie zvážiť pri výbere finančných produktov a služieb</p> <p>478. Vie, že finančné služby sa časom menia</p> <p>479. Vie, že vhodnosť finančného produktu alebo služby pre jednotlivca závisí od mnohých osobných faktorov a faktorov týkajúcich sa domácnosti, ktoré môžu zahŕňať ekonomické či kultúrne preferencie alebo preferencie v oblasti udržateľnosti</p>	<p>481.Zohľadňuje osobné preferencie vrátane preferencií v oblasti udržateľnosti pri zvažovaní rôznych finančných produktov alebo služieb a ich charakteristík</p> <p>482.Pri výbere aktívne vyhľadáva informácie o dôležitých vlastnostiach finančného produktu</p> <p>483.Používa nástroje na porovnanie s cieľom vyhodnotiť poplatky a iné vlastnosti finančných produktov a služieb</p> <p>484.Pred kúpou finančného produktu kontroluje, či je krytý zárukou</p>	<p>489.Má motiváciu pravidelne prehodnocovať spokojnosť s poskytovanou službou a v príslušnom prípade zmeniť poskytovateľa finančných služieb</p> <p>490.S istotou kladie poskytovateľom finančných služieb otázky týkajúce sa ich produktov a služieb</p> <p>491.S istotou posudzuje úroveň dôvery, ktorú možno vložiť do konkrétneho poskytovateľa finančných služieb</p> <p>492.V prípade potreby s istotou diskutuje s poskytovateľmi finančných služieb o podmienkach</p>

	<p>480. Že niektoré finančné produkty a služby sú navrhnuté tak, aby vyhovovali osobitným ekonomickým či kultúrnym preferenciám alebo preferenciám v oblasti udržateľnosti</p>	<p>485. Pravidelne prehodnocuje vhodnosť držaných finančných produktov</p> <p>486. Zohľadňuje potenciálne náklady na splatenie finančných produktov v prípade zmeny okolností</p> <p>487. Vyžaduje kvalitné finančné produkty a služby</p> <p>488. Mení poskytovateľov v prípade nekvalitných služieb alebo nekonkurenčných cien</p>	<p>493. Má motiváciu získať prehľad o tom, ako poskytovatelia finančných služieb vymedzujú udržateľnosť a ako ju integrujú do určitých ponúkaných produktov a služieb</p>
	<p>Ponuky nefinančných subjektov</p> <p>Uvedomuje si,</p> <p>494. Že niektoré finančné produkty, akými sú úspory, úvery, dôchodky alebo poistenie (v závislosti od vnútroštátnych okolností), môžu byť ponúkané prostredníctvom nefinančných organizácií, ako sú zamestnávateľia, obchody, náboženské skupiny, voľnočasové združenia a nefinančné spoločnosti</p> <p>495. Že existujú potenciálne riziká využívania finančných produktov ponúkaných nefinančnými organizáciami a spôsoby, ako ich v prípade potreby znížiť</p>	<p>496. Berie na vedomie príslušné finančné produkty a služby ponúkané prostredníctvom nefinančných organizácií a prijíma informované rozhodnutie o ich vhodnosti</p>	

	<p>Preferencie v oblasti udržateľnosti</p> <p>497. Dokáže určiť svoje preferencie v oblasti udržateľnosti pomocou spoľahlivých a regulovaných informácií</p>	<p>498. Dokáže vysvetliť svoje preferencie týkajúce sa finančných produktov (napr. pokiaľ ide o riziko alebo preferencie vrátane vlastných preferencií v oblasti udržateľnosti)</p>	<p>499. Zameriava sa na výber finančných produktov a služieb, ktoré sú v súlade s jeho/jej preferenciami v oblasti udržateľnosti</p>
	<p>Značky a normy udržateľnosti</p> <p>500. Uvedomuje si existenciu a význam rôznych noriem a značiek udržateľnosti produktov</p> <p>501. Uvedomuje si, že okrem noriem vymedzených v práve EÚ by mohli existovať normy stanovené v obchodných postupoch, ktoré môžu alebo nemusia byť zosúladené s normami vymedzenými v práve EÚ</p> <p>502. Uvedomuje si existenciu taxonómie EÚ pre udržateľné ekonomické činnosti</p>	<p>503. Prijíma informované rozhodnutia v súlade s vlastnými preferenciami v oblasti udržateľnosti založenými na spoľahlivých normách a značkách pre finančné produkty</p>	<p>504. Má motiváciu robiť si prieskum o existujúcich normách a značkách a pochopiť ich význam</p>
	<p>Zverejňovanie informácií</p> <p>505. Pozná požiadavky na zverejňovanie informácií, ktoré sa vzťahujú na spoločnosti, fondy a iné finančné produkty a služby, vrátane požiadaviek na zverejňovanie informácií týkajúcich sa udržateľnosti Vie, kde získať prístup k týmto informačným dokumentom</p>	<p>508. Dokáže preskúmať zverejnené informácie týkajúce sa finančného produktu vrátane tých, ktoré sa vzťahujú na aspekty udržateľnosti</p>	<p>511. S istotou žiada o ďalšie informácie, ak nie sú ľahko dostupné</p>

	<p>506. Vie o zdrojoch informácií na monitorovanie výkonnosti a udržateľnosti fondu</p> <p>507. Rozumie informačným dokumentom o spoločnostiach, fondoch a iných finančných produktoch a službách vrátane informačných dokumentov týkajúcich sa udržateľnosti</p>	<p>509. Dokáže prijímať informované rozhodnutia v súlade so svojím rizikovým profilom, preferenciami v oblasti udržateľnosti a s inými preferenciami na základe zverejnených informácií o fonde, spoločnosti alebo finančnom produkte a službe</p> <p>510. Považuje fondy za zodpovedné za záväzky týkajúce sa ich zapojenia, a to napríklad kontrolou záznamov z hlasovania na výročných valných zhromaždeniach akcionárov</p>	
<p>4.5. Zavádzanie a podvody</p>	<p>Zavádzanie a podvody</p> <p>512. Pri výbere a využívaní finančných služieb a pri vykonávaní finančných transakcií vie o rizikách finančného zavádzania a finančných podvodov</p> <p>513. Uvedomuje si existenciu podvodných investičných schém</p> <p>514. Vie, ako rozpoznať známky toho, že niečo nemusí byť pravé alebo niekto nemusí byť úprimný</p> <p>515. Vie, kde získať informácie o výstrahách a varovaniach v súvislosti so zavádzaním a s podvodmi</p> <p>516. Pozná orgán, ktorému sa nahlasuje zavádzanie a podvodné konanie</p>	<p>517. Priebežne sa informuje o nových technikách/systémoch zavádzania a podvodov</p> <p>518. Vynakladá úsilie na kontrolu oznámení, ponúk a odporúčaní a na zváženie, či sú pravé</p> <p>519. Hovorí len s overenými zástupcami finančnej inštitúcie</p>	<p>520. S istotou spochybňuje oznámenia, ponuky a odporúčania, ak sa zdajú podvodné</p> <p>521. Starostlivo vykonáva finančné transakcie online, aby zabránil(-a) tomu, že sa stane obeťou podvodu</p> <p>522. S istotou podniká potrebné kroky, keď sa stretne s podozrivými žiadosťami o informácie alebo s podozrivými činnosťami (blokovanie bankovej karty, informovanie orgánov atď.)</p>

			523. Má motiváciu naučiť sa odhaľovať zavádzanie a podvody a vyhýbať sa im
	<p><i>Environmentálne klamlivá reklama</i></p> <p>524. Rozumie pojmu <i>environmentálne klamlivá reklama</i> a jej dôsledkom</p>	525. Prispôsobuje investičné rozhodnutia, keď sa dozvie o prípadoch <i>environmentálne klamlivej reklamy</i>	
	<p>Zavádzanie a podvody týkajúce sa osobných údajov</p> <p>Rozumie</p> <p>526. významu zachovania bezpečnosti <i>osobných údajov</i>, finančných informácií a bezpečnostných informácií (vrátane hesiel a pin kódov)</p> <p>527. Uvedomuje si druhy rizík vyplývajúce z digitalizácie, akými sú zneužívanie osobných finančných údajov, počítačová kriminalita, phishing, pharming a hackerské útoky</p> <p>528. Rozumie, ako fungujú online/digitálne zavádzania a podvody, ako je phishing a pharming</p>	<p>531. Podniká praktické kroky na zabezpečenie všetkých <i>osobných údajov</i>, finančných informácií, hesiel a pin kódov</p> <p>532. Nevykonáva žiadnu platbu za sprístupnenie produktov alebo účtov, ktoré boli zablokované ransomvérom</p>	

	<p>529. Koncepcia a dôsledky krádeže totožnosti online</p> <p>530. Rozumie, že existujú procesy na autentifikáciu klientov/udeľovanie povolení klientom v prípade online, ako aj osobných platieb v záujme ochrany pred podvodmi</p>		
	<p>Nahlasovanie zavádzania a podvodov</p> <p>533. Vie, komu môže nahlásiť podozrenie na zavádzanie a podvody</p> <p>534. Identifikuje dostupné zdroje informácií o nahlásenom zavádzaní a podvode</p>	<p>535. Nahlasuje možné zavádzanie a podvody príslušným orgánom, aj keď nie je sám/sama ich obeťou</p>	<p>536. S istotou identifikuje finančné situácie, pri ktorých existuje pravdepodobnosť zavádzania alebo podvodu, a prijíma opatrenia na to, aby sa nestal(-a) obeťou zavádzania alebo podvodu</p> <p>537. S istotou identifikuje situáciu, ktorá je podozrivá a môže naznačovať, že došlo k zavádzaniu alebo podvodu</p>
<p>4.6. Dane a verejné výdavky</p>	<p>Dane a daňové zaobchádzanie</p> <p>538. Rozumie, prečo sa dane vyberajú a ako sa používajú</p> <p>539. Rozumie, čo sa môže stať, ak sa dane nezaplatia</p> <p>540. Vie, ako si overiť svoje daňové povinnosti</p>	<p>545. Platí dane a/alebo v príslušných prípadoch žiada o vrátenie dane</p> <p>546. Monitoruje svoje osobné povinnosti a práva v súvislosti s daňovými politikami</p>	<p>550. Uznáva, že je dôležité platiť dlžné dane</p>

	<p>541. Uvedomuje si existenciu možnosti odloženia daňovej povinnosti, ak je to relevantné</p> <p>542. Pozná súčasné sadzby základných daní, ako je daň z príjmov a daň z tovaru</p> <p>543. Uvedomuje si rozdielne daňové zaobchádzanie s rôznymi finančnými produktmi, ktoré má v držbe, ako sú hypotéky, dôchodky alebo úspory</p> <p>544. Pozná možnosť zaoberať sa (niektorými) daňovými záležitosťami online</p>	<p>547. Pri tvorbe rozpočtu a vypracúvaní dlhodobějších finančných plánov má na pamäti všetky daňové povinnosti</p> <p>548. Zohľadňuje daňové zaobchádzanie pri výbere finančných produktov</p> <p>549. Na riešenie daňových záležitostí dokáže využívať online službu, ktorú ponúkajú daňové správy</p>	
<p>4.7. Vonkajšie vplyvy</p>	<p>Vonkajšie vplyvy</p> <p>551. Rozumie, ako hospodárske faktory, akými sú recesia alebo vysoká inflácia, a iné faktory (napríklad súvisiace s klímou, životným prostredím alebo pandemickými chorobami) môžu ovplyvniť aspekty osobného finančného postavenia vrátane bohatstva</p>	<p>552. Sleduje správy o udalostiach, ktoré môžu mať vplyv na osobné finančné zabezpečenie alebo finančnú situáciu</p>	<p>553. S istotou vykonáva zmeny vo finančných plánoch podľa potreby vzhľadom na vonkajšie faktory</p>
	<p>Makroekonomický vplyv na osobné financie</p> <p>554. Rozumie, že zmeny politik v otázkach, akými sú štátne dávky, úrokové sadzby, dôchodkové reformy alebo zákony v oblasti pracovného práva, môžu mať vplyv na osobné finančné rozhodnutia a plány</p>	<p>556. V prípade potreby vykonáva zmeny vo finančných plánoch na základe posúdenia vplyvu vonkajších faktorov</p>	

	<p>555.Pozná hlavné orgány s vplyvom na hospodársky a finančný systém</p>	<p>557.Určuje stratégie na zabezpečenie odolnosti finančných aktív voči strednodobým až dlhodobým faktorom a rizikám (vrátane rizík súvisiacich s klímou)</p>	
	<p>Reklama</p> <p>558.Uznáva, že marketingové postupy, prezentácia informácií, médiá, tlak na vyrovnanie sa okoliu a sociálne médiá môžu mať vplyv na osobné finančné rozhodnutia</p> <p>559.Rozumie, že online reklamy môžu byť prispôbené na mieru</p> <p>560.Uvedomuje si úlohu reklamy pri propagácii určitých druhov výrobkov alebo služieb a vplyv osobnej digitálnej stopy na druh reklamy, ktorá sa zobrazuje online</p>	<p>561.Vyvija stratégie na minimalizáciu neželaných dôsledkov marketingových postupov, skreslenej prezentácie informácií a sociálneho tlaku na osobné finančné rozhodnutia</p> <p>562.Podniká kroky na prijímanie objektívnych rozhodnutí o hodnote inzerovaného finančného produktu alebo služby</p>	<p>563.Má motiváciu konať v prípade nepravdivej reklamy</p>
	<p>Širší vplyv osobných finančných rozhodnutí na udržateľnosť</p> <p>564.Rozumie, že individuálne ekonomické rozhodnutia majú vplyv na udržateľnosť hospodárstva, spoločensvá a spoločnosť ako celok Vplyv sa líši v závislosti od úrovne udržateľnosti zakúpeného produktu alebo služby</p>		